

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.021.03.2019

Piotr Grzymowicz
Urząd Miasta Olsztyna,
Plac Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/060 – Realizacja zadań Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Olsztyna, Plac Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Grzymowicz, Prezydent Olsztyna, od 1 marca 2009 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja zadań Narodowego Programu Zdrowia. 2. Współpraca realizatorów Narodowego Programu Zdrowia i koordynacja podejmowanych działań. 3. Monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 z uwzględnieniem okresów wcześniejszych, jeśli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Edyta Piskorz-Zabujść, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/105/2019 z 26 sierpnia 2019 r.

(akta kontroli str.1-4)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym w Urzędzie, w ramach Narodowego Programu Zdrowia (dalej: NPZ), opracowano i realizowano trzy programy polityki zdrowotnej, a także „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii” oraz „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Olsztyna”. Przy powierzaniu zadań w ramach NPZ innym podmiotom, należyście zabezpieczono interesy Urzędu, a także zapewniono prawidłowe i efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na ich realizację. Określono cele i mierniki, które pozwalały na pomiar efektywności i skuteczności realizowanych zadań. Prowadzony monitoring oraz analiza efektów realizowanych zadań pozwalały na ewentualną modyfikację sposobu realizacji zadań w ramach celów zawartych w NPZ.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- nieprzygotowania projektu uchwały Rady Miejskiej w Olsztynie dotyczącej programu szczepień przeciw grypie, w celu przyjęcia go, stosownie do wymogu określonego w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³ (dalej: ustawa o samorządzie gminnym), przez organ stanowiący jst,
- zastosowania, w jednym przypadku na sześć badanych postępowań, niewłaściwego trybu wyboru realizatora zadania, mimo że stosownie do art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym⁴ (dalej: ustawa o zdrowiu publicznym), należało przeprowadzić konkurs ofert,

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 506, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 1492, ze zm.

- niedotrzymania, w pięciu na dziewięć badanych konkursów, wymogu dotyczącego terminu zamieszczenia ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu ofert, określonego w art. 48b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁵ (dalej: ustawa łoż),
- sporządzenia z opóźnieniem raportu końcowego z realizacji programu związanego ze szczepieniami przeciw pneumokokom, w stosunku do terminu określonego w art. 48a ust. 15 ustawy o łoż,
- przekazania z opóźnieniem Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego za 2018 r., w stosunku do terminu określonego w art. 12 ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Realizacja zadań Narodowego Programu Zdrowia

1.1. Zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym Urzędu, zadania związane z opracowywaniem, koordynacją oraz realizacją programów zdrowotnych, przypisano Wydziałowi Zdrowia. Za prowadzenie działań w zakresie realizacji programów polityki zdrowotnej skierowanych do mieszkańców Olsztyna, w tym m.in. ocenę potrzeb i warunków zdrowotnych mieszkańców Olsztyna, opracowywanie, realizację i monitorowanie programów promocji zdrowia, profilaktyki i edukacji zdrowotnej oraz zwalczania chorób cywilizacyjnych, realizację NPZ oraz innych programów rządowych z zakresu zdrowia, odpowiadały osoby zatrudnione w tym wydziale na stanowisku do spraw zdrowia publicznego i promocji zdrowia.

W latach 2016-2018, zgodnie z przyjętymi zakresami obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności, zadania te wykonywało pięciu pracowników Wydziału Zdrowia.

(akta kontroli str. 5-158)

1.2. W Urzędzie nie opracowano odrębnego dokumentu strategicznego w zakresie polityki zdrowotnej. Jak wyjaśnił Prezydent, opracowanie odrębnej diagnozy potrzeb w zakresie zdrowia publicznego wymaga dużego nakładu środków, którymi samorząd nie dysponował.

Zagadnienia związane z opieką zdrowotną ujęte zostały natomiast w „Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii” (na lata 2016-2018), „Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Olsztyna”, a także w trzech programach zdrowotnych: „Szczepienia przeciw grypie dla mieszkańców Olsztyna po 70 roku życia”, „Program profilaktyczny przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród dzieci urodzonych w 2015-2016 roku z terenu Miasta Olsztyna” oraz „Program zdrowotny w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) typu 6,11,16,18 w Gminie Olsztyn na lata 2015-2020”.

Pracownicy Urzędu przygotowując programy korzystali m.in. z takich dokumentów jak:

- Mapa potrzeb zdrowotnych dla 30 grup chorób dla województwa warmińsko-mazurskiego, w zakresie onkologii, w zakresie kardiologii i w zakresie leczenia szpitalnego;

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, ze zm.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- Strategia Rozwoju Miasta Olsztyna, Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna, Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko - mazurskiego do roku 2025;
- Ekspertyza dotycząca województwa warmińsko-mazurskiego w kontekście strategii rozwoju społeczno – gospodarczego Polski wschodniej do roku 2020;
- Analiza bazy łóżkowej na tle sytuacji demograficznej w województwie warmińsko-mazurskim 2015;
- Raport dla Gminy Olsztyn z badania „HEPRO – Orientacja na zdrowie i dobrostan społeczny w Regionie Morza Bałtyckiego”;
- Biuletyn ochrony zdrowia województwa warmińsko-mazurskiego za rok 2015, 2016, 2017;
- Raport o stanie miasta Olsztyn za lata: 2014/2015 i 2016/2017.

Korzystano również z danych udostępnianych m.in. przez Główny Urząd Statystyczny, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego, Ministerstwo Zdrowia, Państwowy Zakład Higieny, Główny Inspektorat Sanitarny, Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia (dalej: WM NFZ), jak i danych Urzędu (Biuro Obsługi Klienta, Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Urząd Pracy, Miejski Zespół ds. Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych). Korzystano również z badań ankietowych przeprowadzonych w latach 2016-2018 na zlecenie Urzędu dotyczących m.in. opinii na temat jakości życia w Olsztynie i oczekiwań mieszkańców odnośnie efektu prowadzenia procesu rewitalizacji miasta w ujęciu społecznym i materialnym.

(akta kontroli str. 159-175)

1.3. W badanym okresie Urząd realizował działania w zakresie wszystkich pięciu celów operacyjnych przypisanych do realizacji jednostkom samorządu terytorialnego (dalej: jst) w ramach NPZ. I tak, w celu:

- Nr 1 „Poprawa sposobu żywienia i stanu odżywienia społeczeństwa oraz aktywności fizycznej społeczeństwa” zrealizowano łącznie 113 działań⁷,
- Nr 2 „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi” – 519 działań,
- Nr 3 „Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa” – 19 działań,
- Nr 4 „Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki” – 10 działań,
- Nr 5 „Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się” – 32 działania.

W okresie objętym kontrolą nie realizowano 27 zadań spośród 64 przypisanych jst w ramach NPZ, w tym: jednego zadania (tworzenie grup wsparcia dla osób z otyłością⁸) spośród pięciu w ramach celu operacyjnego nr 1 oraz 26 zadań⁹ spośród 47 wymienionych w celu nr 2.

Jak wyjaśnił Prezydent, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizuje trzy obszary NPZ, tj. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii, Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Program zwalczania następstw

⁷ Na potrzeby kontroli założono, że zadania zostały wymienione w NPZ, natomiast działania dotyczą realizowanych przez Urząd zadań zleczanych podmiotom zewnętrznym.

⁸ Zadanie nr 2.6.

⁹ Dotyczyło to w ramach 2 celu operacyjnego zadania nr: 2.1.1.1.b, 2.1.1.2., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.4., 2.3.1.1., 2.3.1.2., 2.3.2.1., 2.3.2.2., 2.3.4.1., 2.4.1.1., 2.4.1.2., 2.4.1.4., 2.5.2., 2.5.9., 2.5.11., 3.1.2.3., 3.1.2.5., 3.1.3.1., 3.1.3.2., 3.2.1.2., 3.3.2., 3.3.8., 3.3.10., 4.2.2. oraz 4.2.3.

zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych. „(...) Działania profilaktyczne obejmowały odbiorców o różnym stopniu zagrożenia podejmowaniem zachowań ryzykownych oraz uzależnień, a profilaktyka (szczególnie uniwersalna) ma zapobiegać wszelkim zachowaniom problemowym i poszczególne realizowane działania nie są przypisane do konkretnego problemu, jakiemu mają zapobiegać (narkomanii, alkoholizmowi), więc wszystkie cele realizowane w ramach Gminnego Programu ujęte zostały w celu 3 mimo, że obejmowały również pozostałe działania...”. Wskazał dodatkowo, że przyczyną nie tworzenia grup wsparcia dla osób z otyłością był fakt, że realizacja zadań wymaga odpowiedniego zaplecza merytorycznego, finansowego i technicznego, a Gmina realizuje zadania w miarę posiadanych zasobów, zatem nie wszystkie zadania wskazane w NPZ mogą być realizowane.

(akta kontroli str. 168-208)

1.4. W latach 2016-2018 corocznie opracowywano i realizowano „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii”¹⁰. Program ten w każdym roku uwzględniał zadania służące realizacji drugiego celu operacyjnego NPZ, tj. profilaktyce i rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

(akta kontroli str. 209)

1.5. W okresie objętym kontrolą Urząd posiadał opracowane trzy programy polityki zdrowotnej:

- „Program profilaktyczny przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród dzieci urodzonych w 2015-2016 roku z terenu Miasta Olsztyna” (dalej: szczepienia przeciw pneumokokom) – realizowany w latach 2017-2018,
- „Szczepienia przeciw grypie dla mieszkańców Olsztyna po 70 roku życia”¹¹ (dalej: szczepienia przeciw grypie) – realizowany corocznie począwszy od 2013 r.,
- „Program zdrowotny w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) typu 6,11,16,18 w Gminie Olsztyn na lata 2015-2020” (dalej: szczepienia przeciw HPV) – opracowany w 2017 r., a jego realizację rozpoczęto w 2019 r.¹²

W każdym przypadku przed rozpoczęciem realizacji programu Urząd uzyskał pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (dalej: AOTMiT). W przypadku dwóch programów, tj. szczepień przeciw pneumokokom oraz przeciw grypie, Urząd wnioskował o dofinansowanie ich realizacji z Narodowego Funduszu Zdrowia. Zgodnie z wymogiem art. 48d ust. 2 ustawy śoż otrzymał pozytywne opinie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego dotyczące ich realizacji.

(akta kontroli str. 210-211, 227-343)

1.6. Urząd w badanym okresie, w ramach celu operacyjnego NPZ „Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa” realizował „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Olsztyna”¹³. Prezydent zarządzeniem z 5 grudnia 2011 r. powołał zespół koordynujący realizację tego programu, składający się z 18 osób, w tym m.in.

¹⁰ Uchwała nr XV/188/15 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 października 2015 r. – program na 2016 r., Uchwała nr XXX/458/16 Rady Miasta Olsztyna z dnia 23 listopada 2015 r. – program na 2017 r. oraz Uchwała nr XLII/778/17 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 listopada 2017 r. – program na 2018 r.

¹¹ Od początku jego realizacji, tj. od 2013 r., wydatkowano łącznie 194,6 tys. zł, w tym w okresie objętym kontrolą 85,0 tys. zł.

¹² W dniu 27 lipca 2017 r. złożono wniosek o dofinansowanie projektu w ramach RPO WW-M na lata 2014-2020, w dniu 15 lutego 2019 r. podpisano umowę partnerską na rzecz realizacji projektu, a w dniu 8 kwietnia 2019 r. podpisano umowę o dofinansowanie.

¹³ Przyjęty do realizacji 30 stycznia 2013 r.

z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, systemu oświaty i opieki zdrowotnej.

W ramach ww. programu w latach 2016-2018 m.in.:

- prowadzono system informacji o dostępnych formach pomocy i wsparcia z zakresu zdrowia psychicznego na terenie Olsztyna, tj. rozpowszechniano ulotki, broszury i informatory w formie papierowej, a także w wersji elektronicznej na stronie www.olsztyn.eu oraz www.zdrowiepsychiczne.olsztyn.eu. Wymienione w informatorze oraz na stronie internetowej jednostki organizacyjne i instytucje udzielały informacji telefonicznej,
- dotowano działalność podmiotów opieki środowiskowej działających w sferze wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi,
- dotowano realizację zadań ukierunkowanych na ochronę zdrowia psychicznego mieszkańców Olsztyna.

(akta kontroli str. 344-368)

1.7. Na podstawie analizy dokumentów kampanii informacyjnych sześciu¹⁴ przeprowadzonych przez Urząd zadań w ramach NPZ ustalono m.in., że:

- We wszystkich przypadkach określono docelową grupę odbiorców, wskazano zasięg i formy przekazu informacji.
- W trzech przypadkach wydatkowano łącznie 161,4 tys. zł¹⁵ na prowadzenie kampanii, natomiast w pozostałych trzech, jak wskazał Dyrektor Wydziału, trudno było określić wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel, gdyż m.in. potrzebne informacje, plakaty i ulotki drukowano na sprzęcie i materiałach, jakimi dysponował Urząd, sala na konferencje użyczona została przez jednostkę organizacyjną Miasta, a artykuły prasowe i wywiady były przesyłane przez rzecznika prasowego Urzędu do mediów w formie newslettera.
- Urząd analizował efektywność wydatkowanych środków. Na podstawie analizy realizacji działań i efektywności poszczególnych kanałów komunikacji z wcześniejszych edycji zadań, dokonano korekty tj. m.in. uznano, że skuteczniejszą metodą jest mniej drukowanych kalendarzów, a więcej bezpośrednich przekazów na stronach internetowych i mediach społecznościowych. Dodatkowo na etapie planowania określono wymagania zamawianych usług oraz optymalny czas ich realizacji.
- Analizowane kampanie prowadzone były m.in. poprzez media lokalne (gazety, stacje radiowe, telewizję, portale internetowe), punkt Miejskiej Informacji Turystycznej, plakaty, informacje na stronach Urzędu.

(akta kontroli str. 369-379)

1.8. W budżecie Miasta na lata 2016-2018 zaplanowane zostały środki na realizację zadań NPZ, i tak w roku:

- 2016 zaplanowano¹⁶ na ten cel 3 810,5 tys. zł (0,4% ogółu wydatków), z czego wydatkowano 3 604,7 tys. zł, tj. o 205,8 tys. zł mniej niż zaplanowano (94,6%),
- 2017 zaplanowano 3 976,4 tys. zł (0,3% ogółu wydatków), z czego wydatkowano 3 700,4 tys. zł, tj. o 276,0 tys. zł mniej niż zaplanowano (93,1%),
- 2018 zaplanowano 3 923,2 tys. zł (0,3% ogółu wydatków), z czego wydatkowano 3 645,9 tys. zł, tj. o 277,3 tys. zł mniej niż zaplanowano (92,9%).

Prezydent wyjaśnił, że wydatkowanie środków w niepełnej wysokości wynikało głównie z terminów naliczania i wprowadzania do budżetu miasta środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, z których realizowany był Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania

¹⁴ Dobór celowy, po dwa zdania realizowane w każdym roku objętym kontrolą.

¹⁵ Środki własne.

¹⁶ Plan po zmianach.

Narkomanii. Dodał, że niewykorzystanie w pełnej wysokości kwot przeznaczonych na realizację zadań przez podmioty zewnętrzne wynikało z mniejszej niż zakładana liczby wykonanych szczepień przeciwko pneumokokom. Wskazał, że pomimo szeroko zakrojonej akcji informacyjnej do szczepienia zgłoszonych zostało 310 dzieci w stosunku do założonych 1200 szczepień.

(akta kontroli str. 168-175, 380)

1.9. W latach 2016-2018 Urząd dwukrotnie wnioskował¹⁷ do WM NFZ o środki na realizację nw. zadań NPZ. I tak na realizację zadania:

- Szczepienia przeciw pneumokokom otrzymano 13,8 tys. zł¹⁸.
- Szczepienia przeciw grypie nie otrzymano żadnych środków. Dyrektor WM NFZ uzasadnił odmowę, wskazując że zostały przyjęte kryteria wyboru i oceny wniosków premiujące programy adresowane do populacji dziecięcej oraz wskazując na niewystarczające środki finansowe w budżecie na dofinansowanie wszystkich złożonych wniosków¹⁹.

W okresie objętym kontrolą Urząd nie występował o dofinansowanie z innych źródeł zadań realizowanych w ramach NPZ. Nie brał też udziału w konkursach organizowanych przez Ministra Zdrowia na tworzenie grup wsparcia dla osób z otyłością. Prezydent wyjaśnił, że Gmina nie występowała o środki finansowe do innych jednostek, ponieważ realizacja zadań wymaga odpowiedniego zaplecza merytorycznego, finansowego i technicznego, którymi to nie dysponowano. Dodał, że Gmina realizuje zadania w miarę posiadanych zasobów, zatem nie wszystkie zadania wskazane w NPZ mogą być realizowane. Z tego też powodu nie ubiegano się o środki z Ministerstwa Zdrowia. Wyjaśnił również, że termin złożenia oferty w konkursie na rok 2018 był bardzo krótki, a w ofercie należało wykazać, że samorząd zapewni odpowiednią kadrę prowadzącą grupy wsparcia tzn. dietetyka i psychologa posiadających potwierdzone kwalifikacje w pracy z pacjentem otyłym. W sytuacji wielokrotnego ogłaszania konkursu na realizatora świadczeń zdrowotnych w zakresie szczepień istniała obawa, że nie będzie podmiotów chętnych do realizacji wskazanego przedsięwzięcia.

(akta kontroli str. 168-175, 381-398)

1.10. Na podstawie analizy dokumentacji sześciu wybranych²⁰ zadań realizowanych przez Urząd w ramach NPZ w latach 2016-2018 ustalono m.in., że:

- W pięciu przypadkach zlecenie realizacji zadania innemu podmiotowi nastąpiło poprzez konkurs ofert w trybie ustawy óz, natomiast w jednym przypadku²¹ w trybie pozakonkursowym z zastosowaniem art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²² (dalej: ustawa ppiw).
- Na dziewięć²³ przeprowadzonych konkursów (w trybie art. 48b ustawy óz), działania związane z powołaniem komisji konkursowych, ogłoszeniem oraz realizacją konkursów były rzetelnie przeprowadzone w czterech przypadkach, w pozostałych pięciu nie zachowano określonego w art. 48b ust. 2 ustawy óz wymogu w zakresie terminu zamieszczenia ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu ofert.
- We wszystkich dziewięciu regulaminach konkursów wskazano, że komisja dokonuje wyboru najkorzystniejszej oferty w oparciu o cztery kryteria, tj.: warunki

¹⁷ Oba wnioski złożono w dniu 31 sierpnia 2017 r.

¹⁸ Wnioskowano o kwotę 83,2 tys. zł.

¹⁹ Wnioskowano o kwotę 16,0 tys. zł

²⁰ Dobór celowy, po dwa zadania zleczone do realizacji w każdym roku objętym kontrolą, tj. odpowiednio spośród 29, 21 i 20 wszystkich zleconych.

²¹ Na szkolenie to wydatkowano łącznie 12.550,00 zł.

²² Dz. U. z 2019 r. poz. 688, ze zm.

²³ W dwóch przypadkach zorganizowano po trzy konkursy, z powodów nie złożenia w I i II edycji konkursu ofert na zaszczepienie pełnej populacji.

kadrowe i kwalifikacje zawodowe osób mających realizować program, warunki lokalowe i wyposażenie podmiotu leczniczego, w którym będzie realizowany program, dotychczasowe doświadczenie w dziedzinie objętej programem, kalkulacja kosztów”. Jak podał Prezydent „przyjęte w konkursie kryteria uznano za wystarczające do wyłonienia najkorzystniejszej oferty”.

- W każdym przypadku zawarte umowy z wybranymi podmiotami na realizację zadań należy zabezpieczały interesy Urzędu. Zawarto w nich szczegółowy opis zadania, termin jego wykonania, zasady i terminy rozliczeń, okoliczności uzasadniające rozwiązanie umowy, możliwość sprawowania nadzoru oraz tryb przekazywania informacji o realizacji zadania.
- We wszystkich przypadkach środki wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem i w terminach określonych w umowach.

Ponadto analiza ww. dokumentacji wykazała, że w:

- a) czterech przeprowadzonych konkursach na realizację zadania dotyczącego szczepień przeciw pneumokokom w 2017 r. (trzy konkursy) i 2018 r. (jeden konkurs) termin składania ofert ustalono na dzień:
  - 25 września 2017 r. do godz. 15.30, zaś publikacja ogłoszenia i szczegółowych warunków konkursu nastąpiła w dniu 14 września 2017 r.,
  - 16 października 2017 r. do godz. 15.30, a publikacja ogłoszenia i szczegółowych warunków konkursu nastąpiła 5 października 2017 r.,
  - 7 listopada 2017 r. do godz. 15.30, a publikacja ogłoszenia i szczegółowych warunków konkursu nastąpiła 27 października 2017 r.,
  - 20 stycznia 2018 r. do godz. 15.30, a publikacja ogłoszenia i szczegółowych warunków konkursu nastąpiła w dniu 8 stycznia 2018 r.
- b) w związku z przeprowadzonym konkursem w 2018 r. na realizację zadania dotyczącego szczepień przeciw grypie termin składania ofert ustalono na dzień 25 października 2018 r. do godz. 15.30, zaś publikacja ogłoszenia i szczegółowych warunków konkursu nastąpiła w dniu 11 października 2018 r.

(akta kontroli str. 168-175, 399-573)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieprzygotowanie projektu uchwały Rady Miejskiej w Olsztynie dotyczącej programu szczepień przeciw grypie, w celu przyjęcia go, stosownie do wymogu określonego w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Jak wyjaśnił Prezydent, ww. program został przygotowany w 2013 r. i żaden przepis prawa nie wskazywał wprost konieczności przyjęcia programu uchwałą Rady Miasta. Dodał, że program został zaopiniowany pozytywnie przez AOTMiT, co pozwoliło na jego realizację.

W ocenie NIK art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym jednoznacznie przesądza, że wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy należą do właściwości rady gminy. Wynika z tego, że kompetencje rady gminy obejmują również opracowanie programów zdrowotnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy śoz. Formą działania rady gminy, jako organu kolegialnego jest podejmowanie uchwał (art. 14 ustawy o samorządzie gminnym). Podjęcie zatem uchwały w sprawie samorządowego programu polityki zdrowotnej jest realizacją zadań wynikających z konkretnej normy ustawy śoz, w formie właściwej dla działania organu kolegialnego, jakim jest rada gminy.

(akta kontroli str. 168-175, 210-261)

2. Raport końcowy z realizacji programu szczepienia przeciw pneumokokom został sporządzony z 10 – dniowym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego

w art. 48a ust. 15 ustawy  oz. Sporządzono go bowiem 10 kwietnia 2019 r., a powinno to nastąpić do końca marca 2019 r., poniewaŹ program ten został zakończony 31 grudnia 2018 r.

Jak wyjaśnił Prezydent, opóźnienie w sporządzeniu raportu wynikało z fluktuacji kadry na stanowisku realizującym wskazane zadania, przy konieczności utrzymania terminu złoŹenia sprawozdania z realizacji programu do NFZ, w celu rozliczenia otrzymanych środków finansowych.

(akta kontroli str. 168-175, 210-211, 262-308)

3. Realizacja w 2016 r. zadania z zakresu zdrowia publicznego w ramach NPZ pn. „Opieka nad osobą starszą”, została zlecona podmiotowi wybranemu w trybie pozakonkursowym, mimo Źe wybór podmiotu powinien nastąpić w drodze konkursu ofert, o czym stanowi, art. 14 ust. 1 ustawy o zdrowiu publicznym. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 4 ww. ustawy do wyboru realizatorów zadań z zakresu zdrowia publicznego nie stosuje się przepisów o prowadzeniu działalnoŹi poŹytku publicznego na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych, o których mowa w rozdziale 2 działu II ustawy ppiw.

Jak wyjaśnił Prezydent, zadanie to było zadaniem wpisującym się w cele NPZ, a r wnoczeŹnie było zadaniem ze sfery zadań publicznych wymienionym w art. 4 ust. 1 pkt 6 i 10 ustawy ppiw. Zgodnie z pierwotnymi opiniami Ministerstwa Zdrowia nie było przeszkód do realizacji zadań na podstawie ustawy ppiw. Ponadto zadania te okreŹlone zostały w Programie Współpracy Miasta Olsztyna z Organizacjami Pozarządowymi i jako takie realizowane były wlaŹnie w tym trybie. Prezydent wskazał, Źe wyjątkowo niespójne przepisy prawa w tym zakresie powodują wykluczanie si  zapisów obydwu ustaw, co gmina wskazywała Ministerstwu poprzez swojego przedstawiciela w Stowarzyszeniu Zdrowych Miast Polskich, będącego realizatorem Programu WHO Healty Cities.

(akta kontroli str. 168-175, 399-436)

4. W pięciu spoŹród dziewięciu badanych post powani  konkursowych nie wywi zано się z okreŹlonego w art. 48b ust. 2 ustawy  oz obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu ofert na co najmniej 15 dni przed upływem wyznaczonego terminu składowania ofert. W czterech postępowaniach dotyczących szczepień przeciw pneumokokom w 2017 r. (trzy konkursy) i 2018 r. (jeden konkurs) ogłoszenie zamieszczono odpowiednio 11, 11, 11 i 12 dni przed upływem wyznaczonego terminu składowania ofert, natomiast w postępowaniu dotyczącym szczepień przeciw grypie – 14 dni.

Jak wyjaśnił Prezydent, terminy składowania ofert były podyktowane koniecznoŹi  jak najszybszego wyboru realizatorów zadania, w sytuacji, gdy nie było chętnych do realizacji szczepień. Przesuwanie terminu rozpoczęcia realizacji zadania w wypadku szczepień przeciw pneumokokom skutkowało zmniejszeniem populacji dzieci objętych programem (okreŹlony wiek dzieci), a w przypadku seniorów zwiększało prawdopodobieństwo zachorowań, uniemoŹliwiaj ce skuteczne przeprowadzenie szczepień.

(akta kontroli str. 168-175, 399-408, 468-534, 560-573)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie zadania w zakresie realizacji NPZ przypisano Wydziałowi Zdrowia. Opracowano i realizowano trzy programy polityki zdrowotnej dotyczące: szczepień przeciw grypie, pneumokokom oraz HPV. Realizowano takŹe „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii” oraz „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Olsztyna”. We wlaŹciwy sposób prowadzono kampanie informacyjne w ramach realizowanych przez Urząd zadań NPZ. Przy powierzaniu innym podmiotom zadań NPZ,

w zawartych umowach, należycie zabezpieczono interesy Urzędu, a środki finansowe przeznaczone na ich realizację były prawidłowo wydatkowane. Kontrola ujawniła jednak, że w jednym przypadku wybrano realizatora zadania w trybie pozakonkursowym, co było niezgodne z art. 14 ust. 1 ustawy o zdrowiu publicznym, a w pięciu konkursach nie dotrzymano wymogu dotyczącego terminu zamieszczenia ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu ofert, określonego w art. 48b ust. 2 ustawy śoz. Nie przygotowano również projektu uchwały Rady Miasta w Olsztynie dotyczącej programu szczepień przeciw grypie w celu przyjęcia go, stosownie do wymogu określonego w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, przez organ stanowiący jst.

OBSZAR

2. Współpraca realizatorów Narodowego Programu Zdrowia i koordynacja podejmowanych działań

Opis stanu faktycznego

2.1. Urząd nie uczestniczył w konsultacjach w sprawie NPZ na lata 2016-2020. Prezydent wskazał, że w latach 2016-2018 zadania w ramach NPZ byłyby realizowane, nawet w sytuacji niewprowadzenia NPZ na lata 2016-2020.

(akta kontroli str. 168-175)

2.2. W latach 2016-2018 Urząd współpracował z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań NPZ, w tym m.in. z:

- Gminami Obszaru ZIT²⁴ (Purda, Jonkowo, Barczewo, Gietrzwałd, Stawiguda, Dywity), Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitale Dziecięcym w Olsztynie oraz Fundacją NTM - zawarto umowę partnerską mającą na celu wdrożenie profilaktyki raka szyjki macicy w zakresie szczepienia dziewcząt w wieku 11-14 lat,
- Warmińsko-Mazurską Izba Lekarską – w zakresie pomocy w pozyskaniu lekarzy specjalistów z różnych dziedzin do prowadzenia otwartych, comiesięcznych wykładów dla seniorów,
- Organizacjami pozarządowymi – przez zlecenie zadań do realizacji na podstawie zawartych umów,
- Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalem Dziecięcym w Olsztynie – w zakresie współorganizacji oraz udziałem w konferencji i spotkaniu dla rodziców promującym szczepienia przeciwko pneumokokom,
- WM NFZ – w zakresie udziału w posiedzeniu Rady Olsztyńskich Seniorów w celu prezentacji programów profilaktycznych dostępnych dla seniorów oraz udostępnienia pomieszczeń przez Urząd na realizację akcji profilaktycznej wśród pracowników Urzędu w zakresie profilaktyki nowotworów piersi,
- Stowarzyszeniem Zdrowych Miast Polskich²⁵ (Miasto Olsztyn jest od 2001 r. członkiem tego stowarzyszenia) – w zakresie wymiany doświadczeń, transferu dobrych praktyk oraz pozyskiwania grantów na realizację zadań.

(akta kontroli str. 323-343, 574-602)

2.3. W latach 2016-2018 Urząd nie wnioskował o wsparcie do Ministra Zdrowia i/lub instytucji badawczych podległych Ministrowi Zdrowia. Jak wskazał Prezydent, spowodowane to było realizowaniem programów zdrowotnych, które nie były objęte konkursami ogłaszanymi przez Ministra Zdrowia. Dodał również, że liczba pracowników Urzędu realizujących zadania z zakresu zdrowia publicznego, nie pozwalała na zwiększenie zakresu działań. Urząd nie wnioskował i nie otrzymał wsparcia przy opracowywaniu programów ochrony środowiska od jednostek naukowych, Ministra Zdrowia bądź Ministra Środowiska.

(akta kontroli str. 168-176, 381)

²⁴ Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

²⁵ M.in. realizator programu „Zdrowe Miasta” Światowej Organizacji Zdrowia.

2.4. W badanym okresie prowadzono działalność informacyjną oraz szkoleniową w ramach NPZ. I tak, w ramach:

- a) drugiego celu operacyjnego zrealizowano 113 działań:
- 93 działania²⁶ w ramach realizacji „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii”, tj. zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez edukowanie i informowanie (67 działań), realizowanie programów edukacyjnych dla dorosłych, rodziców i wychowawców (16), prowadzenie edukacji zwiększającej wiedzę i umiejętności specjalistów oraz rodziców z zakresu przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej w tym cyberprzemocy (10),
  - 20 działań²⁷ – w ramach realizacji „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii” tj. organizowanie, współorganizowanie szkoleń, konferencji i innych podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki zintegrowanej oraz problematyki,
- b) trzeciego celu operacyjnego zrealizowano sześć działań, w tym:
- pięć działań w ramach wspierania zdrowia psychicznego²⁸ – „Anonimowy Przyjaciół - Wolontariat osób starszych w Olsztyńskim Telefonie Zaufania” (szkolenie wolontariuszy, udział w konferencji z okazji 50-lecia telefonów zaufania, udzielanie pomocy telefonicznej), Prowadzenie całodobowych dyżurów telefonicznych przez Olsztyński Telefon Zaufania „Anonimowy Przyjaciół”, „Jak żyć z rakiem, jak rozmawiać o chorobie”, „Warsztaty psychoterapeutyczne dla seniorów” – łącznie pięć zadań,
  - jedno w ramach zapobiegania zaburzeniom psychicznym²⁹ – „Cyber - (nie)bezpieczni” - konferencja dla nauczycieli olsztyńskich szkół Profilaktyka przemocy rówieśniczej w internecie – zagrożenia dla dzieci i młodzieży płynące z internetu i portali społecznościowych,
- c) czwartego celu operacyjnego zrealizowano pięć działań w ramach prowadzenia działalności edukacyjnej³⁰ – „Profilaktyczne badania mammograficzne dla pracowników Urzędu” (dwukrotnie), „Szkolenie z zakresu I pomocy przedmedycznej dla pracowników Urzędu” (dwukrotnie), „Lepiej zapobiegać niż leczyć” - spotkanie z zakresu: raka piersi, raka szyjki macicy, chorób odżytoniowych, układu krążenia, gruźlicy, badań prenatalnych, „Badania kolonoskopii” - niekomercyjna akcja darmowych badań kolonoskopowych, „Światowy dzień wzroku” - bezpłatne badania wzroku dla pracowników Urzędu – badania przesiewowo-profilaktyczne.

Prowadzone przez Urząd, w ramach NPZ, działania edukacyjno-szkoleniowe nie obejmowały wszystkich przypisanych jest do realizacji zadań, w tym m.in. w ramach drugiego celu operacyjnego zadań:

- Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii³¹ - dotyczących np. zagrożeń związanych z używania środków odurzających, psychotropowych i NSP, a także pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia,
- Krajowego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych³² – dotyczących np. kształcenia personelu medycznego w zakresie umiejętności

²⁶ W ramach zadania 3.1.1.

²⁷ W ramach zadania 3.1.2.2) oraz 3.1.2.4).

²⁸ Zadanie 1.3.

²⁹ Zadanie 2.11.

³⁰ Zadanie 1.2.

³¹ Zadania 2.1.1., 2.2.

³² Zadania 3.1.2.1), 3.1.2.3) oraz 3.1.2.).

- rozpoznawania wzorów picia i podejmowana interwencja wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz rozwijania systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień,
- Programu zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych³³ - upowszechniania, wdrażania i poszerzania oferty programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej, zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka palenia wyrobów tytoniowych i innych zachowań ryzykownych, czynniki chroniące i wspierające prawidłowy rozwój.

Wyjaśnienia Prezydenta opisano punkcie 1.3 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 168-208)

2.5. W okresie objętym kontrolą trzykrotnie przekazywano Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu informacje o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego, w tym zadań NPZ. Informacje za 2016 i 2017 r. przekazano w wymaganym terminie, natomiast informacja za 2018 r. została przekazana po terminie, o którym mowa w art. 12 ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym. We wszystkich informacjach ujęto prawidłowe dane dotyczące m.in. wysokości wydatków, podmiotu realizującego zadanie oraz populacji nim objętej.

(akta kontroli str. 613-625)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Informacja o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego, w tym zadań NPZ, za 2018 r. została przekazana Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu z opóźnieniem 19 dni w stosunku do terminu określonego w art. 12 ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym. Przekazano ją bowiem 19 kwietnia 2019 r., mimo że zgodnie z ww. artykułem, jest przekazywana taką informację właściwemu wojewodzie do dnia 31 marca każdego roku.

Jak wyjaśnił Prezydent, przekroczenie terminu spowodowane było rotacją pracowników na stanowisku, w związku z czym konieczne było uzyskanie z Urzędu Wojewódzkiego nowych dostępów do systemu informatycznego, w którym realizowana jest sprawozdawczość, co spowodowało przekroczenie terminu ustawowego.

(akta kontroli str. 168-175, 613)

2. Informacje o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego, w tym zadań NPZ, za rok 2016, 2017 i 2018 były nierzetelne w zakresie liczby zadań realizowanych przez Urząd w ramach NPZ. I tak:

- W każdej z ww. informacji wskazano, że po dwa zadania były realizowane poza NPZ, mimo że faktycznie wchodziły one w zakres tego programu. Zadania te dotyczyły: w roku 2016 r. - „Opieka nad osobą starszą” i szczepienia przeciw grypie, a w latach 2017 i 2018 - szczepienia przeciw pneumokokom i szczepienia przeciw grypie.

Prezydent wyjaśnił, że wynikało to z błędu pracownika Urzędu.

- W informacji za 2016 r. nie wykazano dwóch zadań („Olsztyn aktywnie” i „Przez ruch po zdrowie – upowszechnianie różnorodnych form aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych i osób niepełnosprawnych”), za 2017 r. również dwóch zadań („Olsztyn aktywnie”, „Przez ruch po zdrowie - upowszechnianie różnorodnych form aktywności

³³ Zadanie 4.2.

fizycznej wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych i osób niepełnosprawnych”) oraz za 2018 r. - czterech zadań („Olsztyn aktywnie”, „Przez ruch po zdrowie - upowszechnianie różnorodnych form aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych i osób niepełnosprawnych”, „Zdrowie dla wszystkich” i „Lepiej zapobiegać niż leczyć”).

Jak wyjaśnił Prezydent, powodem był bardzo niejasny system tworzenia sprawozdawczości. Podał, że corocznie zmieniają się wytyczne Wojewody co do szczegółowości danych zamieszczanych w raporcie. Pracownik Urzędu umieszcza dane, które następnie są przedmiotem weryfikacji przez służby Wojewody, a weryfikacja odbywa się głównie poprzez telefoniczne instrukcje dotyczące wpisywania lub wykreślenia zadań z arkusza.

(akta kontroli str. 168-175, 613-625)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie aktywnie współpracowano z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań NPZ. Prowadzono działalność informacyjną oraz szkoleniową, jednakże nie obejmowała ona niektórych zadań przypisanych w NPZ do realizacji przez jst. Wywiązano się z obowiązku przekazania Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu informacji o zrealizowanych lub podjętych w latach 2016-2018, zadaniach z zakresu zdrowia publicznego, w tym zadań NPZ. Informacje za 2016 i 2017 r. przekazano w wymaganym terminie, natomiast informację za 2018 r. – z opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w art. 12 ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym. We wszystkich informacjach ujęto prawidłowe dane dotyczące m.in. wysokości wydatków, podmiotu realizującego zadanie oraz populacji nim objętej. Informacje te nie były jednak w pełni rzetelne w zakresie liczby realizowanych zadań należących do NPZ.

OBSZAR

3. Monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia

Opis stanu faktycznego

3.1. Na podstawie analizy dokumentacji dziewięciu³⁴ zadań NPZ ustalono m.in., że:

- w każdym przypadku określone zostały cele i mierniki, które pozwalały na pomiar efektywności i skuteczności realizowanych zadań,
- w czterech zadaniach wartości mierników zostały osiągnięte w planowanej wielkości, w dwóch osiągnięte w wyższej, a w trzech – w niższej (w jednym przypadku z powodów losowych, a w dwóch przypadkach z powodu niskiej zgłaszalności dzieci przez rodziców na szczepienia).

(akta kontroli str. 626-628)

3.2. Analiza dokumentacji sześciu³⁵ zadań NPZ, realizowanych w badanym okresie, wykazała m.in., że w każdym przypadku:

- prowadzono monitoring (za każdym razem poprzez kontakt telefoniczny i za pomocą poczty elektronicznej, w jednym – dodatkowo poprzez kontrole merytoryczne, a w dwóch – poprzez wizytacje na miejscu realizacji szczepień), mający na celu wyeliminowanie lub ograniczenie zagrożeń wynikających w trakcie realizacji zadania,
- przeprowadzono analizę realizowanych zadań na podstawie: sprawozdań składanych po zakończeniu realizacji zadań, efektów monitoringu, jak i ankiet dotyczących satysfakcji ze sposobu realizacji zadania.

W wyniku przeprowadzonych analiz ustalono m.in., że:

- Szczepienia przeciwko grypie dla seniorów powyżej 70 roku życia cieszyły się ogromnym zainteresowaniem również wśród młodszych seniorów oraz że

³⁴ Dobór celowy (po trzy zadania z poszczególnych lat objętych kontrolą).

³⁵ Dobór celowy.

warto byłoby zwiększyć populację szczepionych o osoby po 65 r.ż. Uruchomienie większej liczby punktów szczepień na terenie Olsztyna będzie efektywniejsze w realizacji zadania. W tym celu umożliwiono, w ogłoszonych konkursach, składanie ofert przez więcej niż jednego realizatora szczepień.

- Duże zainteresowanie szkoleniem „Opieka nad osobą starszą”, mimo że z powodów losowych ukończyło je mniej osób niż zaplanowano³⁶, w związku z czym założono, że takie szkolenie jest potrzebne i warto powtórzyć jego realizację w kolejnych latach. W tym celu zabezpieczono środki finansowe na realizację tego typu zadania, jednakże z powodu braku zainteresowania podmiotów – potencjalnych realizatorów, zadanie nie było kontynuowane w latach następnych.
- Efekty zadania „Przez ruch po zdrowie” pozwoliły na ukierunkowanie rozwoju poszczególnych dyscyplin sportu na terenie Olsztyna, wykorzystano w kolejnych latach te, które cieszyły się największą popularnością. Pozwalały one również na weryfikację sposobu oceniania ofert w kolejnych edycjach konkursu na zadanie „Przez ruch po zdrowie”, w tym m.in. pod kątem atrakcyjności propozycji zajęć dla dzieci i młodzieży.
- Wystąpiło duże zainteresowanie szczepieniami przeciwko pneumokokom oraz że istnieje potrzeba realizacji takich szczepień także w następnym roku. Jednakże, mimo zintensyfikowania kampanii informacyjnej, jak wskazał Dyrektor Wydziału Zdrowia m.in. ze względu na działania ruchów antyszczepionkowych, ostatecznie zaszczepiono mniejszą liczbę dzieci niż planowano³⁷.
- Wystąpiło duże zapotrzebowanie społeczeństwa na edukację w zakresie problemów z gruczołem krokowym u mężczyzn. W związku z tym, umożliwiono realizację podobnych zadań w kolejnych konkursach. Ustalono również, jakimi narzędziami, i w jaki sposób należy prowadzić skuteczną kampanię dotyczącą tego tematu oraz że należy rozszerzyć edukację o badania PSA³⁸. W 2019 r. zadanie w takim zakresie (rozszerzone o badanie PSA) zostało ponownie zlecone do realizacji.
- Zróżnicowane zainteresowanie poszczególnymi działaniami w ramach zadania „Olsztyn Aktywnie!”, pozwoliło na zmianę i dopasowanie dyscyplin do zainteresowania społecznego. Liczba dyscyplin najbardziej popularnych została zwiększona, tak by mogła wziąć w nich udział jak największa liczba osób (np. kajaki, wycieczki rowerowe, joga), a kalendarz zajęć był odpowiednio modyfikowany. Środki przesuwane były z zajęć o niskiej frekwencji na zajęcia cieszące się dużą popularnością - te o dużej frekwencji. Z roku na rok ww. informacje były wykorzystywane przy planowaniu rodzaju i liczby realizowanych zajęć kolejnych edycji zadania „Olsztyn Aktywnie!”.

(akta kontroli str. 629-637)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Na podstawie analizy wybranych zadań NPZ ustalono, że w każdym przypadku określone zostały cele i mierniki, które pozwalały na pomiar efektywności i skuteczności realizowanych zadań. Ustalono również, że prowadzono monitoring oraz dokonywano analizy efektów realizowanych zadań, wykorzystując je do ewentualnej modyfikacji zadań, zarówno na poziomie celów jak i doboru środków do ich realizacji.

³⁶ Planowano, że szkolenie ukończy 12 osób, jednakże pomimo zgłoszenia się 14 osób szkolenie ukończyło dziewięć.

³⁷ W 2017 r. zaplanowano, że zaszczepionych będzie 400 dzieci, a w 2018 r. 800, natomiast ostatecznie zaszczepiono odpowiednio 145 i 176 dzieci.

³⁸ Test antygeny swoistego prostaty.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zlecenie realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego w trybie określonym w ustawie o zdrowiu publicznym.
2. Zamieszczanie ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu ofert w terminie wymaganym art. 48b ust.2 ustawy ósz.
3. Terminowe przekazywanie Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu rzetelnych informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego, w tym zadań NPZ.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 30 października 2019 r.

Kontroler
Edyta Piskorz-Zabujść
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
Piotr Górny

.....
podpis

.....
podpis